

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (осми състав)

20 юли 2017 година*

„Преюдициално запитване — Директива 2001/23 — Член1, параграф 1, буква б) — Член 2, параграф 1, буква г) — Прехвърляне на предприятия — Гарантиране на правата на работниците и служителите — Приложно поле — Понятия „работник или служител“ и „прехвърляне на стопанска дейност“

По дело C-416/16

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Tribunal Judicial da Comarca de Faro (окръжен съд на Фаро, Португалия) с акт от 20 юли 2016 г., постъпил в Съда на 27 юли 2016 г., в рамките на производство по дело

Luís Manuel Piscarreta Ricardo

срещу

Portimão Urbis, EM SA, в ликвидация,

Município de Portimão,

Emarp — Empresa Municipal de Águas e Resíduos de Portimão, EM SA,

СЪДЪТ (осми състав),

състоящ се от: М. Vilaras, председател на състава, J. Malenovský (докладчик) и М. Safjan, съдии,

генерален адвокат: Е. Танчев,

секретар: А. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за L. Piscarreta Ricardo, от М. Ramirez Fernandes, advogado,
- за Emarp — Empresa Municipal de Águas e Resíduos de Portimão, EM SA, от R. Rosa, advogado,
- за португалското правителство, от L. Inez Fernandes и М. Figueiredo, както и от S. Feio, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от М. França и М. Kellerbauer, в качеството на представители,

* Език на производството: португалски.

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 1, параграф 1, буква б) и на член 2, параграф 1, буква г) от Директива 2001/23/ЕО на Съвета от 12 март 2001 година относно сближаването на законодателствата на държавите членки във връзка с гарантирането на правата на работниците и служителите при прехвърляне на предприятия, стопански дейности или части от предприятия или стопански дейности (ОВ L 82, 2001 г., стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 6, стр. 20).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между г-н Luís Manuel Piscarreta Ricardo, от една страна, и общинското предприятие Portimão Urbis, EM SA, в ликвидация (наричано по-нататък „Portimão Urbis“), Município de Portimão (община Portimão, Португалия) и общинското предприятие Emarp — Empresa Municipal de Águas e Resíduos de Portimão, EM SA (наричано по-нататък „Emarp“), по повод на законосъобразността на уволнението на г-н Piscarreta Ricardo.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Директива 2001/23 кодифицира Директива 77/187/ЕИО на Съвета от 14 февруари 1977 година относно сближаването на законодателствата на държавите членки във връзка с гарантирането на правата на работниците и служителите при прехвърляне на предприятия, стопански дейности или части от предприятия или стопански дейности (ОВ L 61, 1977 г., стр. 26), изменена с Директива 98/50/ЕО на Съвета от 29 юни 1998 г. (ОВ L 201, 1998 г., стр. 88) (наричана по-нататък „Директива 77/187“).
- 4 Съображения 3 и 8 от Директива 2001/23 гласят:

„(3) Необходимо е да се осигури закрила на работниците и служителите при смяна на работодателя, в частност за да се гарантират техните права.

[...]

(8) Съображенията във връзка с правната сигурност и прозрачността наложиха изясняване на правната концепция за прехвърляне в светлината на практиката на Съда на Европейските общности. Това изясняване не променя приложното поле на Директива [77/187], както тя беше разтълкувана от Съда“.
- 5 Член 1, параграф 1 от тази директива гласи:

„а) Настоящата директива се прилага към всички прехвърляния на предприятия, стопански дейности или обособени части от предприятия или стопански дейности на друг работодател в резултат на юридическо прехвърляне или сливане“.

- б) Съгласно буква а) и следващите разпоредби на настоящия член по смисъла на настоящата директива прехвърляне е налице, когато има прехвърляне на стопански субект, който запазва своята идентичност, което означава организирано групиране на ресурси с цел извършване на стопанска дейност, независимо от това дали дейността е основна или спомагателна.
- в) Настоящата директива се прилага към публични и частни предприятия, които извършват стопанска дейност, независимо дали са създадени със стопанска или нестопанска цел. Административното преобразуване на публични административни органи или прехвърлянето на административни функции между публични административни органи не се смята за прехвърляне по смисъла на настоящата директива“.
- 6 Член 2, параграф 1, буква г) от посочената директива определя „работник или служител“ като „лице, което в съответната държава членка е защитено съгласно националното трудово законодателство“.
- 7 Член 2, параграф 2 от Директива 2001/23 предвижда:
- „Настоящата директива не накърнява националното законодателство по отношение на определението за трудов договор или трудово правоотношение.
- Независимо от това, държавите членки нямат право да изключват от приложното поле на настоящата директива трудови договори или трудови правоотношения единствено поради някоя от следните причини:
- [...]
- б) наличие на трудови правоотношения по срочен трудов договор по смисъла на член 1, параграф 1 от Директива 91/383/ЕИО на Съвета от 25.6.1991 г. за допълване на мерките за насърчаване подобряването на безопасността и здравето на работното място на работници на срочно трудово правоотношение или на временно трудово правоотношение [(ОВ L 206, 1991 г., стр. 19; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 2, стр. 148)] [...]
- [...]“.
- 8 Член 3, параграф 1, първа алинея от Директива 2001/23 гласи:
- „Правата и задълженията на прехвърлителя във връзка със съществуващите към датата на прехвърлянето трудови договори или трудови правоотношения се прехвърлят на приобретателя по силата на прехвърлителната сделка“.
- 9 Съгласно член 4 от тази директива:
- „1. Прехвърлянето на предприятието, стопанската дейност или частта от предприятието или стопанската дейност само по себе си не представлява основание за уволнения от прехвърлителя или приобретателя. Тази разпоредба не засяга уволненията по икономически, технически или организационни причини, които налагат промени в работната сила.
- Държавите членки могат да приемат разпоредби, съгласно които първата алинея не се прилага към определени категории работници и служители, които не са обхванати от законодателството или практиката на държавите членки във връзка със закрилата срещу съкращения.

2. Ако трудовият договор или трудовото правоотношение се прекратява поради това, че прехвърлянето предполага съществени промени в условията на труд в ущърб на работника, работодателят се счита за отговорен за прекратяването на трудовия договор или трудовото правоотношение“.

- 10 Текстът на член 1, параграф 1 от Директива 2001/23 е по същество идентичен с този на член 1, параграф 1 от Директива 77/187.

Португалското право

- 11 Член 285 от Código do Trabalho (Кодекс на труда) гласи:

„1. При прехвърляне на каквото и да е основание на предприятие или стопанска дейност, както и на обособена част от предприятие или стопанска дейност, представляващи стопанска единица, приобретателят поема правата и задълженията на работодателя по трудовите договори със съответните работници или служители и отговорността за плащане на глобите, наложени за нарушения на трудовото законодателство.

2. През годината, следваща прехвърлянето, прехвърлителят отговаря солидарно за задълженията, възникнали до датата на прехвърлянето.

3. Предвиденото в предходните параграфи се прилага и при прехвърляне, преотстъпване или възстановяването на прякото стопанисване на предприятието, стопанската дейност или стопанската единица, като в случаите на преотстъпване или възстановяване солидарно отговаря лицето, което непосредствено преди това е стопанисвало предприятието.

4. Предвиденото в предходните параграфи не е приложимо в случая на работник или служител, който прехвърлителят е преместил в друго място на стопанска дейност или в друга стопанска единица по смисъла на член 194 преди прехвърлянето, като го е оставил на неговата длъжност, с изключение на предвиденото относно отговорността на приобретателя за плащането на глобите, наложени за нарушение на трудовото законодателство.

5. Стопанската единица представлява организирано групиране на ресурси с цел извършване на основна или спомагателна стопанска дейност.

6. Нарушенията на правилата, установени в параграф 1 и в първата част на параграф 3 представляват много тежко нарушение“.

- 12 Съгласно член 295 от Кодекса на труда относно последиците от намаляването на работното време или от временното преустановяване на изпълнението на трудовия договор:

„1. През времето на работа при намалено работното време или на временно преустановяване на изпълнението [на трудовия договор] се запазват правата, задълженията и гаранциите за страните, които не са свързани с действителното полагане на труд.

2. Периодът на работа при намалено работно време или на временно преустановяване на изпълнението на трудовия договор се взема предвид за целите на изчисляването на трудовия стаж.

3. Намаляването на работното време и временното преустановяване на изпълнението на трудовия договор не се отразяват на изтичането на уговорения в трудовия договор срок и не представляват пречка за някоя от страните да прекрати трудовото правоотношение в съответствие с общите разпоредби в тази област.

4. След изтичане на периода на работа при намалено работно време или на временно преустановяване на изпълнението на трудовия договор се възстановяват правата, задълженията и гаранциите за страните, които са свързани с действителното полагане на труд.

5. Отказът на работодателя да възстанови работника или служителя на обичайната му работа след изтичане на периода на работа при намалено работно време или на временно преустановяване на изпълнението на трудовия договор представлява тежко нарушение“.

13 По силата на член 317, параграф 4 от Кодекса на труда:

„При ползване на отпуск изпълнението на трудовия договор е временно преустановено с последиците, предвидени в член 295“.

14 Член 62 от Lei n.º 50/2012 aprova o regime jurídico da actividade empresarial local e das participações locais e revoga as Leis n.ºs 53-F/2006, de 29 de dezembro, e 55/2011, de 15 de novembro (Закон № 50/2012 за одобрение на правния режим на дейността на местните предприятия и на дяловото или акционерното участие на местните органи, и за отмяна на Закони № 53-F/2006 от 29 декември и 55/2011 от 15 ноември), от 31 август 2012 г. (*Diário da República*, 1-ва серия, № 169, от 31 август 2012 г.), в редакцията му, приложима към спора по главното производство (наричан по-нататък „RJAEI“), относно прекратяването на местните предприятия, предвижда:

„1. Без да се изключва прилагането на член 35 от Código das Sociedades Comerciais (Кодекс на търговските дружества), задължително, в шестмесечен срок се взема решение за прекратяване на местно предприятие, когато е налице някой от следните случаи:

[...]

5. Освен в случаите по следващия параграф спрямо персонала, който действително полага труд в местните предприятия, попадащи в някоя от хипотезите по параграф 1, и за които не са приложими предвидените в Закон № 12-A/2008 от 27 февруари инструменти за трудова мобилност, се прилага трудовото законодателство.

6. Местните предприятия в ликвидация могат да прехвърлят на публичноправните субекти — съдружници или акционери, своите работници или служители по трудов договор в съответствие с предвиденото в член 58 от Закон № 12-A/2008 от 27 февруари само ако тези работници или служители извършват или са необходими за извършването на дейности, които се прехвърлят при вливането или интернализирането на дейността.

[...]

11. Разпоредбите на параграфи 6—10 се прилагат само по отношение на работниците или служителите с договор за неопределено време, които са били наети на работа поне една година преди датата на решението за прекратяване на местното предприятие, като в случай на възникване на трудово правоотношение за неопределен срок с публичноправен субект на тези работници или служители не се дължи никакво обезщетение за закриване на предишната длъжност“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

15 Г-н Píscarreta Ricardo е нает през октомври 1999 г. за неопределено време от община Portimão на длъжността „отговорник по туризма“.

- 16 През октомври 2008 г. г-н Piscarreta Ricardo спира да изпълнява тези функции за общината, като въз основа на договор за неопределено време започва да изпълнява тези функции за общинското предприятие Portimão Turis EM SA (наричано по-нататък „Portimão Turis“).
- 17 През март 2010 г. община Portimão решава да извърши сливане на няколко общински предприятия, при което Portimão Turis става част от Portimão Urbis. Считано от тази дата, г-н Piscarreta Ricardo изпълнява функциите на администратор, а впоследствие — на директор на последното предприятие.
- 18 През септември 2011 г. г-н Piscarreta Ricardo подава молба за неплатен отпуск за срок от две години, който му е разрешен. През юли 2013 г. по молба на заинтересования този отпуск е продължен за още две години.
- 19 През октомври 2014 г. община Portimão решава да закрие дружеството Portimão Urbis, в което тя е единствен акционер. Част от дейностите на това дружество се поемат от община Portimão, тоест управлението на транспортната система, управлението на съоръженията за икономическо развитие, като пазара за продажба на едро, парка за панаири и изложения и павилиона за поливалентна употреба, управлението на амбулантните продажби, както и това на традиционните пазари и панаири.
- 20 Другата част от дейностите на Portimão Urbis се възлагат на външен изпълнител, Emapr, в което община Portimão също е единствен акционер, тоест, от една страна, управлението на публичното пространство, включително свързаната с това рекламна дейност, използването на обществените пътища и на обществените градски наземни и подземни паркинги, и от друга страна, управлението на колективните съоръжения и доставката на услуги в областта на образованието, социалната дейност, културата и спортът, тоест дейността на общинския театър в Portimão, на образователната ферма, на къщата Manuel Teixeira Gomes и на общинските центрове.
- 21 В съответствие с тези решения относно една част от работниците и служителите на Portimão Urbis е сключено „споразумение за прехвърляне в обществен интерес“, като по този начин те преминават на работа направо в община Portimão. За другата част от работниците и служителите се извършва „прехвърляне на длъжността“ и те са поети от Emapr.
- 22 Г-н Piscarreta Ricardo обаче не е включен в плана за поемане на дейности от общинските служби, нито в плана за възлагане на дейности на външен изпълнител, както са посочени в предходната точка, а му се съобщава, че неговият трудов договор е бил прекратен вследствие на окончателното прекратяване на дейността на Portimão Urbis.
- 23 При това положение г-н Piscarreta Ricardo сезира запитващата юрисдикция, за да обяви тя неговото уволнение за незаконно, като изтъква, че е имало прехвърляне на стопанска дейност от Portimão Urbis на община Portimão и на Emapr.
- 24 Portimão Urbis, Emapr и община Portimão изразяват несъгласие с тази теза. Те изтъкват, че доколкото г-н Piscarreta Ricardo е бил в неплатен отпуск, тоест той реално не полагал труд, неговият трудов договор не можел да бъде прехвърлен на нито един от приобретателите. Те считат още, че не било извършено никакво прехвърляне на стопанска дейност, тъй като Portimão Urbis било прекратено по силата на закона и на това основание е преустановило своята дейност.
- 25 Запитващата юрисдикция счита, от една страна, че въпросите за тълкуване в делото по главното производство се отнасят до това дали може да се счита, че работник или служител, който реално не полага труд, например поради временно преустановяване на изпълнението на неговия трудов договор, попада в обхвата на понятието „работник или служител“ по смисъла на член 2, параграф 1, буква г) от Директива 2001/23. В това отношение тя иска да се установи дали

правата и задълженията на Portimão Urbis, произтичащи от съществуващия трудов договор с ищеца, трябва да се считат за прехвърлени на община Portimão и на Emapr в съответствие с член 3, параграф 1 от тази директива.

26 От друга страна, запитващата юрисдикция изпитва съмнения, че член 62, параграфи 5, 6 и 11 от RJAEL може да се счита, с оглед на предвидените в него условия, за съобразен с член 2, параграф 2, буква б) от Директива 2001/23.

27 Вследствие на това Tribunal Judicial da Comarca de Faro (окръжен съд на Фаро, Португалия) решава да спре производството и да отправи до Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Прилага ли се член 1, параграф 1, буква б) от Директива 2001/23 спрямо случай като разглеждания, при който с решение на изпълнителния орган на община се прекратява общинско предприятие (в което единствен акционер е общината), като развиваните от него дейности преминават отчасти към общината и отчасти към друго общинско предприятие (чийто предмет на дейност е изменен за тази цел и чийто едноличен собственик на капитала също е общината)? С други думи, може ли да се приеме, че при тези обстоятелства се е осъществило прехвърляне на стопанската дейност по смисъла на посочената директива?

2) Трябва ли да се приеме, че работник или служител, който реално не полага труд (по-специално защото изпълнението на трудовия му договор е временно преустановено), попада в обхвата на понятието „работник или служител“ по смисъла на член 2, параграф 1, буква г) от Директива 2001/23/ЕО и следователно произтичащите от трудовия договор права и задължения са прехвърлени на приобретателя в съответствие с член 3, параграф 1 от посочената директива?

3) Допустимо ли е и следва ли да се приеме за съответстващо на правото на Съюза налагането на ограничения при прехвърлянето на работници или служители, по-специално в зависимост от вида на трудовото правоотношение или от неговата продължителност, в рамките на прехвърлянето на стопанска дейност, и в частност, допустими ли са ограниченията, предвидени в член 62, параграфи 5, 6 и 11 от RJAEL?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

28 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 1, параграф 1 от Директива 2001/23 трябва да се тълкува в смисъл, че положение, при което общинско предприятие, в което единствен акционер е общината, е прекратено с решение на изпълнителния орган на тази община и чиито дейности са прехвърлени отчасти на посочената община, за да бъдат извършвани пряко от последната, и отчасти на друго общинско предприятие, преобразувано за тази цел, в което тази община също е единствен акционер, попада в приложното поле на посочената директива.

29 Най-напред е важно да се посочи, че по силата на член 1, параграф 1, буква в) Директива 2001/23 се прилага към публичните предприятия, които извършват стопанска дейност, независимо дали са създадени със стопанска или нестопанска цел. За сметка на това, съгласно същата разпоредба административното преобразуване на публични административни органи или прехвърлянето на административни функции между публични административни органи не представляват прехвърляне по смисъла на настоящата директива.

- 30 В конкретния случай разглежданата в делото по главното производство сделка се е състояла в прехвърляне на една част от дейността на общинско предприятие на общината, а другата част на друго общинско предприятие.
- 31 В това отношение трябва най-напред да се установи, че само по себе си обстоятелството, че в рамките на тази сделка прехвърлителят е общинско предприятие, а приобретателите са община и друго общинско предприятие, не е пречка за приложимостта на Директива 2001/23 към посочената сделка.
- 32 Всъщност Съдът вече е приел, че обстоятелството, че прехвърлителят е публичноправно юридическо лице не е от естество да изключи наличието на прехвърляне, спадащо към приложното поле на Директива 2001/23, независимо дали това юридическо лице е публично предприятие, натоварено с извършването на обществена услуга (вж. в този смисъл решение от 26 ноември 2015 г., *Aira Pascual и Algeposa Terminales Ferroviarios*, C-509/14, EU:C:2015:781, т. 25 и 26) или община (вж. в този смисъл решение от 20 януари 2011 г., *CLECE*, C-463/09, EU:C:2011:24, т. 26 и цитираната съдебна практика).
- 33 По-нататък от текста на член 1, параграф 1, буква в) от Директива 2001/23 следва, че за да бъде приложима тя, прехвърлянето трябва да се отнася до субект, извършващ стопанска дейност, независимо дали той има стопанска или нестопанска цел.
- 34 В това отношение Съдът е уточнил, че понятието „стопанска дейност“ обхваща всяка дейност, която се състои в предлагане на стоки или услуги на даден пазар. По принцип от квалификацията като стопанска дейност са изключени дейностите, свързани с упражняване на властнически правомощия, като е прието, че услугите, които се осигуряват в обществен интерес и с нестопанска цел, и които са в конкуренция с предлаганите от оператори, преследващи стопанска цел, могат да бъдат квалифицирани като „стопанска дейност“ по смисъла на член 1, параграф 1, буква в) от Директива 2001/23 (вж. в този смисъл решение от 6 септември 2011 г., *Scattolon*, C-108/10, EU:C:2011:542, т. 43 и 44, както и цитираната съдебна практика).
- 35 В конкретния случай различните дейности, извършвани от *Portimão Urbis* и поети от община *Portimão* и от *Emagr*, както са описани в точки 19 и 20 от настоящото решение, явно не участват в упражняването на властнически правомощия, поради което те могат да бъдат квалифицирани като стопанска дейност по смисъла на член 1, параграф 1, буква в) от Директива 2001/23.
- 36 Освен това съгласно член 1, параграф 1, буква а) от тази директива тя се прилага към всички прехвърляния на предприятия, стопански дейности или части от предприятия или стопански дейности на друг работодател в резултат на договорно прехвърляне или сливане.
- 37 В това отношение от трайно установената практика на Съда следва, че обхватът на тази разпоредба не може да се преценява само на основата на езиково тълкуване. Поради различия между текстовете на различните езици на Директива 2001/23, както и поради разлики между националните законодателства относно понятието за договорно прехвърляне, Съдът е дал на посоченото понятие достатъчно гъвкаво тълкуване, за да може да отговори на целта на тази директива, която, както следва от съображение 3 от нея, е свързана със закрилата на заетите лица при промяна на работодателя (решение от 20 януари 2011 г., *CLECE*, C-463/09, EU:C:2011:24, т. 29 и цитираната съдебна практика).
- 38 Така Съдът е постановил, че обстоятелството, че прехвърлянето е резултат от едностранни решения на публичноправните органи, а не от съгласуване на волеизявления, не изключва прилагането на Директива 2001/23 (решение от 29 юли 2010 г., *UGT-FSP*, C-151/09, EU:C:2010:452, т. 25 и цитираната съдебна практика).

- 39 От това следва, че обстоятелството, че прехвърляне, като разглежданото в главното производство, е резултат от прекратяването на общинско предприятие по силата на решение на изпълнителния орган на съответната община, явно само по себе си не е пречка за наличието на прехвърляне по смисъла на Директива 2001/23, при положение че подобна сделка предполага смяна на работодателя.
- 40 Накрая в съответствие с член 1, параграф 1, буква б) от Директива 2001/23, за да бъде тя приложима, предмет на прехвърлянето трябва да е стопански субект, който запазва своята идентичност, след като е бил поет от новия работодател (вж. в този смисъл решение от 6 март 2014 г., *Amatori* и др., С-458/12, EU:C:2014:124, т. 30).
- 41 В това отношение следва да се вземат предвид съвкупността от фактически обстоятелства, характеризиращи разглежданата в главното производство сделка, сред които фигурират по-специално видът на съответното предприятие или стопанска дейност, наличието на прехвърляне на материални активи, като сгради и движимо имущество, стойността на нематериалните активи към момента на прехвърлянето, поемането на съществена част от заетите лица от новия работодател, наличието на прехвърляне на клиенти, както и степента на сходство между дейностите, упражнявани преди и след прехвърлянето, и продължителността на евентуалното преустановяване на тези дейности. Прието е, че тези елементи обаче са само отделни аспекти от задължителната цялостна оценка и поради това не могат да се преценяват поотделно (решение от 26 ноември 2015 г., *Aira Pascual* и *Algepos* *Terminales Ferroviarios*, С-509/14, EU:C:2015:781, т. 32).
- 42 Оттук следва, че значението, което съответно следва да се придаде на един или друг критерий, неминуемо варира в зависимост от извършваната дейност и дори от производствените или оперативните методи, използвани във въпросното предприятие, стопанска дейност или част от стопанска дейност (вж. в този смисъл решение от 26 ноември 2015 г., *Aira Pascual* и *Algepos* *Terminales Ferroviarios*, С-509/14, EU:C:2015:781, т. 33 и 34 и цитираната съдебна практика).
- 43 Съдът е подчертал също, че простото поемане от стопански субект на стопанската дейност на друг субект не позволява да се направи изводът за запазването на идентичността на последния. Всъщност идентичността на подобен субект не би могла да се сведе до дейността, за която отговаря. Тази идентичност се извежда от множество неразривно свързани елементи, като персонала, който го изгражда, неговия управленски състав, организацията на неговата работа, методите на работа или евентуално от средствата за осъществяване на дейността му, които са на негово разположение (вж. в този смисъл решение от 20 януари 2011 г., *CLECE*, С-463/09, EU:C:2011:24, т. 41).
- 44 Освен това Съдът е приел, че същественият елемент, за да се направи извод за запазване на идентичността на прехвърления субект, е не запазването на специфичната организационна структура, наложена от прехвърлителя върху различните производствени елементи, които се прехвърлят, а на функционалната връзка на взаимозависимост и допълване между тези фактори. Запазването на такава функционална връзка между различните прехвърлени фактори позволява на приобретателя да използва последните, дори ако след прехвърлянето те са включени в различна, нова организационна структура, за да извършва еднаква или аналогична икономическа дейност (решения от 12 февруари 2009 г., *Klarenberg*, С-466/07, EU:C:2009:85, т. 46—48, както и от 9 септември 2015 г., *Ferreira da Silva* и *Brito* и др., С-160/14, EU:C:2015:565, т. 33 и 34). Оттук следва, че обстоятелството, че стопански субект е прекратен, а неговите дейности прехвърлени на два други субекта, само по себе си не е пречка за приложимостта на Директива 2001/23.
- 45 Запитващата юрисдикция има задачата да прецени с оглед на елементите, припомнени в точки 41—44 от настоящото решение, дали при обстоятелствата на делото по главното производство идентичността на прехвърления субект е била запазена.

46 От изложеното следва, че член 1, параграф 1 от Директива 2001/23 трябва да се тълкува в смисъл, че положение, в което общинско предприятие, в което единствен акционер е община, е прекратено с решение на изпълнителния орган на тази община и чиито дейности са прехвърлени отчасти на посочената община, за да бъдат извършвани пряко от последната, и отчасти на преобразувано за тази цел друго общинско предприятие, в което тази община също е единствен акционер, попада в приложното поле на посочената директива, при условие че идентичността на разглежданото предприятие бъде запазена след прехвърлянето, което запитващата юрисдикция има за задача да установи.

По втория въпрос

47 С втория си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали лице, като ищеца по главното производство, което поради временно преустановяване на неговия трудов договор, реално не полага труд, попада в обхвата на понятието „работник или служител“ по смисъла на член 2, параграф 1, буква г) от Директива 2001/23, и ако това е така, при обстоятелства като тези по главното производство, дали произтичащите от този договор права и задължения трябва да се считат за прехвърлени на приобретателя в съответствие с член 3, параграф 1 от тази директива.

48 Най-напред следва да се отбележи, че по силата на член 2, параграф 1, буква г) от посочената директива „работник или служител“ означава лице, което в съответната държава членка е защитено като такова съгласно националното трудово законодателство.

49 По-нататък, както следва от самия текст на член 3, параграф 1, първа алинея от Директива 2001/23, защитата, която тази директива има за цел да гарантира, се отнася единствено до работниците или служителите, които имат трудов договор или трудово правоотношение към датата на прехвърлянето (определение от 15 септември 2010 г., Briot, C-386/09, EU:C:2010:526, т. 27).

50 Освен това, що се отнася до Директива 77/187, кодифицирана с Директива 2001/23, Съдът е потвърдил, че освен ако в специална разпоредба не е предвидено друго, право да се позовават на тази директива имат само работниците или служителите, които имат трудов договор или трудово правоотношение в сила към датата на прехвърлянето, наличието или липсата на трудов договор или на трудово правоотношение трябва да се преценява съгласно националното право, като обаче е необходимо да бъдат спазени императивните норми на Директива 77/187 относно защитата на работниците и служителите срещу уволнение вследствие на прехвърляне (определение от 15 септември 2010 г., Briot, C-386/09, EU:C:2010:526, т. 28).

51 В конкретния случай от акта за преюдициално запитване следва, че макар към датата на прекратяването на Portimão Urbis ищецът по главното производство да е работил в това дружество на трудов договор за неопределено време, към същата тази дата той реално не е полагал труд, поради това че се ползвал от неплатен отпуск и че в съответствие с разглежданото в главното производство национално законодателство този отпуск е довел до временното преустановяване на изпълнението на неговия трудов договор.

52 Запитващата юрисдикция обаче е уточнила, че това законодателство предвижда, че през периода на временно преустановяване на изпълнението на трудовия договор правата, задълженията и гаранциите на страните, които не са длъжни да полагат ефективен труд, се запазват. Така изглежда, че посоченото законодателство защитава, в качеството на работник или служител, лице, като ищеца в главното производство, което реално не полага труд поради временното преустановяване на изпълнението на неговия трудов договор, което обаче запитващата юрисдикция следва да провери.

- 53 От това следва — ако проверката го потвърди — че правата и задълженията на подобно лице, произтичащи от неговия трудов договор, са прехвърлени в съответствие с член 3, параграф 1, първа алинея от Директива 2001/23 на приобретателя с прехвърлянето на предприятието.
- 54 С оглед на изложеното на втория въпрос следва да се отговори, че лице, като ищеца в главното производство, което поради временно преустановяване на изпълнението на неговия трудов договор реално не полага труд, попада в обхвата на понятието „работник или служител“ по смисъла на член 2, параграф 1, буква г) от Директива 2001/23, доколкото то явно е защитено в качеството си на работник или служител от съответното национално законодателство, което обаче запитващата юрисдикция трябва да провери. Ако това се потвърди при проверката, при обстоятелства като тези по главното производство произтичащите от неговия трудов договор права и задължения трябва да се считат за прехвърлени на приобретателя в съответствие с член 3, параграф 1 от тази директива.

По третия въпрос

- 55 С третия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали Директива 2001/23 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която в случай на прехвърляне на местно предприятие налага известни ограничения за гарантирането на правата на работниците и служителите, по-конкретно, свързани с вида на трудовия договор или неговата продължителност.
- 56 В това отношение следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда въпросите, които са свързани с тълкуването на правото на Съюза и са поставени от националния съд в нормативната и фактическа рамка, която той определя съгласно своите правомощия и проверката на чиято точност не е задача на Съда, се ползват с презумпция за релевантност. Съдът може да откаже да се произнесе по отправеното от национална юрисдикция преюдициално запитване само ако е съвсем очевидно, че исканото тълкуване на правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или също когато Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси (решение от 16 юли 2015 г., Sommer Antriebs- und Funktechnik, C-369/14, EU:C:2015:491, т. 32 и цитираната съдебна практика).
- 57 В конкретния случай, както става ясно от акта за преюдициално запитване, от разглежданата в главното производство национална правна уредба следва, че прехвърлянето на работниците и служителите на местно предприятие е поставено в зависимост по-конкретно от това да е налице трудов договор за неопределено време, сключен най-малко една година преди датата на вземане на решението за прекратяване на това предприятие.
- 58 При все това, както беше напомнено в точка 16 от настоящото решение, към датата на прекратяването на дейността на Portimão Urbis г-н Píscarreta Ricardo е разполагал с договор за неопределено време, сключен няколко години преди тази дата.
- 59 Всъщност от член 267, втора алинея ДФЕС следва, че национална юрисдикция може във всеки момент да поиска от Съда тълкуване на актовете, приети от институциите, органите, службите или агенциите на Съюза, ако тя счита, че по този въпрос е необходимо решение на Съда, за да постанови своето решение.
- 60 При все това запитващата юрисдикция не е дала никакво обяснение относно причините, поради които счита, че в този контекст за решаването на отнесения до нея спор ѝ е необходим отговор на поставения от нея въпрос. По-конкретно тя не е обяснила по какъв начин предвидените

ограничения в разглежданата в главното производство национална правна уредба, както те са уточнени в точка 57 от настоящото решение, биха били приложими към положението на г-н Píscarreta Ricardo.

61 С оглед на изложеното следва да се приеме, че третият преюдициален въпрос е недопустим.

По съдебните разноски

62 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (осми състав) реши:

- 1) Член 1, параграф 1 от Директива 2001/23/ЕО на Съвета от 12 март 2001 година относно сближаването на законодателствата на държавите членки във връзка с гарантирането на правата на работниците и служителите при прехвърляне на предприятия, стопански дейности или части от предприятия или стопански дейности трябва да се тълкува в смисъл, че положение, в което общинско предприятие, в което единствен акционер е община, е прекратено с решение на изпълнителния орган на тази община и чиито дейности са прехвърлени отчасти на посочената община, за да бъдат извършвани пряко от последната, и отчасти на преобразувано за тази цел друго общинско предприятие, в което тази община също е единствен акционер, попада в приложното поле на посочената директива, при условие че идентичността на разглежданото предприятие бъде запазена след прехвърлянето, което запитващата юрисдикция има за задача да установи.
- 2) Лице, като ищеца в главното производство, което поради временно преустановяване на изпълнението на неговия трудов договор реално не полага труд, попада в обхвата на понятието „работник или служител“ по смисъла на член 2, параграф 1, буква г) от Директива 2001/23, доколкото то явно е защитено в качеството си на работник или служител от съответното национално законодателство, което обаче запитващата юрисдикция трябва да провери. Ако това се потвърди при проверката, при обстоятелства като тези по главното производство произтичащите от неговия трудов договор права и задължения трябва да се считат за прехвърлени на приобретателя в съответствие с член 3, параграф 1 от тази директива.
- 3) Третият въпрос, поставен от Tribunal Judicial da Comarca de Faro (окръжен съд на Фаро, Португалия), е недопустим.

Подписи